

Pedagogu slodžu līdzsvarošana: no 2024. gada septembra plānoti uzlabojumi profesionālās ievirzes un interešu izglītības pedagogiem, pārējām pedagogu grupām – no 2025. gada septembra

Publicēts pirms vairāk nekā 1 gada

Publicēts: 17.05.2024.

Konkurētspējīgas darba samaksas un sabalansētas darba slodzes nodrošināšanai pedagogiem, Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) piedāvā nacionālā līmenī noteikt darba slodzes ietvaru, nosakot arī maksimāli pieļaujamo mācību stundu apjomu, stiprinot skolu autonomiju kopējās slodzes veidošanā. To paredz IZM sagatavotais informatīvais ziņojums un Ministru kabineta noteikumu grozījumu projekts par pedagogu darba slodzes līdzsvarošanu, kas nodoti sabiedriskajai apspriešanai un ir pieejami [TAP portālā](#).

17. maijā izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša, IZM Pieaugušo un profesionālās izglītības departamenta direktore Baiba Baškere un izglītības un zinātnes ministres padomniece politiku izstrādes un ieviešanas jautājumos Karīna Caunīte-Orupe iepazīstināja medijus un plašāku auditoriju ar izmaiņām, kuras plānotas šogad un turpmākajos gados.

Slodzes līdzsvarošanas izmaiņu priekšlikumi ir izstrādāti, lai veidotu visām pedagogu grupām vienādus darba slodzes noteikšanas pamatprincipus, salāgotu ar kopējo darba tiesisko regulējumu, noteiktu skaidrus nosacījumus pedagogu maksimālajam mācīšanas laikam kopējā pedagoga slodzē. Tāpat pedagogu slodžu līdzsvarošanas regulējums izstrādāts, lai stiprinātu skolu autonomiju un samazinātu dažādu administratīvo procesu slogu.

Viena no IZM prioritātēm ir konkurētspējīgas darba samaksas un sabalansētas darba slodzes nodrošināšana pedagogiem, tādējādi uzlabojot pedagogu darba apstākļus un veidojot pamatu pedagogu piesaistei un noturēšanai profesijā, lai nodrošinātu izglītības

kvalitāti, ņemot vērā, ka tieši pedagoga sniegunam ir vislielākā ietekme uz skolēnu mācību sasniegumiem.

Lai nodrošinātu visiem pedagogiem sabalansētu darba slodzi, IZM piedāvā noteikt vienotus slodzes veidošanas pamatprincipus. Piedāvājums paredz noteikt, ka kopumā pedagogu slodzes veidošanā ir būtiski stiprināt skolu autonomiju. Vienlaikus piedāvājums paredz noteikt maksimāli pieļaujamo mācību stundu skaitu, kā arī minimālo darba slodzes daļu, kas paredzēta mācību stundu gatavošanai, darbu labošanai un citiem pedagoga pienākumiem mācību stundām.

Piedāvātie grozījumi pedagogu darba slodžu līdzsvarošanai nosaka 40 stundu darba nedēļu, salāgojot to ar vispārējo darba tiesisko regulējumu, atbilstoši palielinot zemāko mēneša darba algas likmi. Slodzes pamatprincipu noteikšanai tiek izmantota starptautiski atzīta metodoloģija, slodzes apjomu nosakot astronomiskajās stundās, kā arī mācīšanas laiku izsakot astronomiskajās stundās, ņemot vērā faktisko mācību stundu vai nodarbību ilgumu. Pedagogu slodzes līdzsvarošanas pamatprincipi izstrādāti visām pedagogu grupām vispārējā, profesionālajā, speciālajā, interešu izglītībā, kā arī pirmsskolas izglītības posmā. Plānots, ka pāreja uz vienotu darba slodzes apmēru 40 stundas nedēļā visiem pedagogiem, kā slodzes ietvaru, nosakot maksimāli pieļaujamo mācību stundu vai nodarbību skaitu nedēļā, stāsies spēkā 2025. gada 1.septembrī, kopā ar jauno pedagogu darba samaksas finansēšanas modeli "Programma skolā" ieviešanu. Piedāvātie slodžu līdzsvarošanas pamatprincipi neietekmēs pedagogu darba samaksas stundas likmi.

Informatīvo ziņojumu par pedagogu darba slodzi IZM izstrādājusi, lai izvērtētu dažādus ar pedagogu darba slodzi saistītus aspektus, lai sniegtu redzējumu par tālāku šī jautājuma attīstību un valdība varētu vienoties par metodoloģiju un tālākajiem soļiem attiecībā uz jautājumu par pedagogu darba slodzes noteikšanu.

IZM piedāvā, ka nacionāla līmeņa tiesiskajā regulējumā nav nepieciešams visām pedagogu grupām noteikt pedagogu darba slodzes sastāvu, bet gan jānorāda pedagoga darba slodzes ietvars, kā arī nepieciešams stiprināt katras izglītības iestādes autonomiju tās pedagoģisko resursu un darba laika plānošanā izglītības programmu īstenošanai, vienlaikus veidojot vienotu radoša darba organizāciju ilgtermiņa mērķu sasniegšanai.

Informatīvajā ziņojumā sniegts detalizēts izvērtējums esošajai situācijai par pedagogu darba slodzi Latvijā, vērtējot spēkā esošo regulējumu, kā arī īstenoto praksi izglītības iestādēs par faktisko pedagogu slodzi. Tāpat vērtēta arī starptautiskā prakse pedagogu darba slodzes regulējumā, uzmanību veltot Eiropas Savienības, OECD dalībvalstīm, kā arī kaimiņvalstu Igaunijas un Lietuvas praksei.

Salīdzinotie starptautiskie pētījumi liecina, ka ES valstīs vidēji mācīšanas laiks kopējā skolotāja slodzē veido 47%, attiecīgi aptuveni pusi no kopējā darba laika skolotāji vada mācību stundas vai nodarbības. Aptuveni ceturtdaļu slodze tiek pavadīta, lai plānotu, gatavotos mācību stundām un skolēnu darbu labošanai un vēl aptuveni ceturtdaļa – pārējiem pienākumiem.

Latvijā mācīšanas laiks šobrīd, atbilstoši spēkā esošajam regulējumam, pārrēķinot mācību stundu skaitu astronomiskajās stundās, lai tas būtu atbilstoši starptautiskajai metodoloģijai un dati būtu salīdzināmi ar starptautisko praksi, veido 43% kopējā skolotāja nedēļas slodzē, kas attiecīgi ir zemāk kā vidēji ES valstīs, un ir uzskatāms par optimālu slodzes sadalījumu. Kopumā dati liecina, ka jau šobrīd Latvijā nacionālā līmenī regulējumā skolotājiem ir noteikti labvēlīgāki darba apstākļi, ne tikai, kā vidēji Eiropā, bet arī kā Igaunijā un Lietuvā.

Šobrīd spēkā esošie noteikumi regulē pedagogu darba slodzi, kas definē darba laiku mācību stundām un citiem pienākumiem. Praksē spēkā esošais regulējums skolām ļauj vienoties arī par lielāku mācību stundu apjomu, kas rada skolotāju pārslodzi un riskus kvalitatīvam izglītības procesam. Dati par faktisko slodzi liecina, ka teju 45% skolotāji šobrīd strādā vairāk nekā 40 stundas nedēļā.

Pedagogu darba slodzes noteikšanas nosacījumu izstrādē un diskusijās ir iesaistīti sociālie partneri – Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība, Latvijas izglītības vadītāju asociācija, Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas lielo pilsētu asociācija, Reģionālo attīstības centru un novadu apvienība un citi. Turpmāk svarīgi ir panākt vienotu izpratni par metodoloģiju, terminoloģiju un slodzes veidošanas pamatprincipiem, lai izstrādāto regulējumu apspriestu sabiedriskajā apspriešanā un virzītu apstiprināšanai valdībā.

Preses konferences prezentācija

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/pedagogu-slodzu-lidzsvarosana-no-2024-gada-septembra-planoti-uzlabojumi-profesionalas-ievirzes-un-interesu-izglitiba-pedagogiem-parejam-pedagogu-grupam-no-2025-gada-septembra>